ملاقات ترامپ و پوتین در آلاسکا بدون حصول توافق درباره آتش‌بس در اوکراین

جنگ ادامه دارد

عصر جمعه بـه وقت محلی، پایگاه مشـترک المندورف - ریچاردسون در حومه شمالی انکوریج صحنه یکی از مهم‌ترین رویدادهای دیپلماتیک سال بود: دیدار رودررو «دونالد ترامپ» رئیس‌جمهور ایالات متحده و «ولادیمیر پوتین» رئیس‌جمهور فدراسـیون روسـیه؛ نشسـتی که پیش‌تر برای ۶ تا ۷ ساعت برنامه‌ریزی شده بود، اما به شکلی غیرمنتظره کمتر از ۳ ساعت به پایان رسـید؛ بی‌آنکه توافقی روشن درباره بحران اوکراین یا نقشه‌ای عملی برای کاهش تنش‌ها حاصل شود.

■ ورود پرهیاهو، سکوت سرد

استقبال رسمی با فرش قرمز، پرواز نمادین جنگنده‌های اف ۲۲ و حضور یک بمب‌افکن پنهانکار بی ۲ در آسمان انکوریج، آغاز این نشست را به مراسمی نمایشی بدل کرد. ۲ رهبر پس از پیاده شدن از هواپیماهای ریاست جمهوری، برابر پرده‌ای با شعار «آلاسکا ۲۰۲۵» و «در جست‌وجوی صلح» عکس یادگاری گرفتند اما هیچ سخنی نگفتند و پرسش‌های خبرنگاران بی‌پاسخ ماند.

سپس در حرکتی غیرمعمول، پوتین به جای خودروی زرهی اختصاصی روسیه، همراه ترامپ در لیموزین ریاست‌جمهوری آمریکا به سمت محل مذاکرات حرکت کرد؛ حرکتی که به گفته ناظران غربی، بیش از آنکه نشانه حسن نیت باشد، یک تاکتیک نمادین برای نمایش نزدیکی و شکستن پروتکل‌های قدرت تلقی شد.

■ تغییر ترکیب مذاکرات؛ خصوصی‌ای که عمومی شد

کاخ سفید ساعاتی پیش از نشست اعلام کرد گفت‌وگوی صرفاً دوجانبه میان ترامپ و پوتین لغو شده و جلسه با حضور مشاوران کلیدی برگزار خواهد شد. از سوی واشنگتن، «مارکو روبیو» وزیر خارجه و «استیو ویتکاف» نماینده ویژه برای امور اوکراین و از سوی مسکو، «سرگئی لاوروف» وزیر خارجه و «یوری اوشاکوف» مشاور ارشد کرملین در مذاکرات حاضر شدند. یک مقام اروپایی این تغییر را «توسعه‌ای اطمینان‌بخش» دانست و آن را نشانه‌ای از احتیاط واشنگتن برای جلوگیری از ابهامات احتمالی خواند؛ به‌ویژه با توجه به سابقه انتقادات داخلی علیه ترامپ در نحوه تعامل با روسیه.

■ گفت‌وگوهای کوتاه‌تر از برنامه

با وجود وعده کرملین برای مذاکرات طولانی، کل جلسـه ۳ سـاعت به طول انجامید و برنامه ناهار کاری لغو شد. ترامپ در نشست خبری مشترک با لحنی مثبت گفت: «ما پیشرفت‌های زیادی داشتیم، روی بسیاری از نکات توافق شد و تنها چند موضوع باقی مانده است». با این حال، هیچ سند مشترکی منتشر نشد و ترامپ در پایان صرفاً تأکید کرد با زلنسکی، رهبران اروپا و ناتو تماس خواهد گرفت تا آنها را در جریان قرار دهد. پوتین نیز در سخنان خود با تأکید بر «رفع ریشه‌های تهدید در اوکراین» از لزوم ادامه گفت‌وگو سخن گفت و در اقدامی نمادین، به زبان انگلیسی خطاب به ترامپ گفت: «دیدار بعد در مسـکو»؛ پیشنهادی که ترامپ بی‌آنکه تأیید کند، «ممکن» دانست.

■ کی‌یف غایب و اروپای نگران

«ولودیمیر زلنسکی» رئیس‌جمهور اوکراین بلافاصله پس از نشست اعلام کرد اروپا باید در تمام مراحل مذاکرات حضور داشته باشـد. او با انتقاد از کنار گذاشـته شدن اوکراین از میز مذاکره، گفت: «هیچ نشانه‌ای از تغییر سیاست روسیه نمی‌بینیم. امروز هم شهرهای ما هدف حمله قرار گرفتند». به گزارش رسانه‌ها، ترامپ در حاشیه دیدار نامه‌ای از «ملانیا ترامپ» درباره سرنوشت کودکان ربوده‌شده اوکراینی به پوتین تحویل داد؛ موضوعی که به دلیل پیگرد حقوقی پوتین در دادگاه کیفری بین‌المللی حساسیت ویژه‌ای دارد اما کرملین واکنش رسمی به آن نشان نداد.

■ روایت‌های متناقض رسانه‌ای

بازتاب نشسـت آلاسکا در رسـانه‌های جهان متنوع و بعضاً متضاد بود.

بی‌بی‌سی دیدار را «پیروزی تصویری برای پوتین» توصیف کرد و یادآور شد استقبال رسمی از او در خاک آمریکا، پس از سال‌ها انزوا، برای کرملین یک امتیاز نمادین بزرگ بود.

سی‌ان‌ان از کوتاه شدن زمان مذاکرات و ابهام‌گویی ترامپ انتقاد کرد و آن را «نشانه شکست دیپلماتیک» خواند.

الجزیره محور اصلی مذاکرات را «تحریم‌ها و منافع اقتصادی روسـیه» دانسـت و تأکید کرد پوتین در تـلاش برای کاهش فشارهای غرب بود.

وال‌اسـتریت ژورنال بر «سنت‌شکنی پوتین» در سوار شدن بـر لیموزین ترامپ تمرکز کـرد و آن را نمایش نزدیکی به کاخ سفید ارزیابی کرد.

فایننشـال تایمز از نگرانی زلنسکی نوشت و اینکه پوتین ۳ هدف خود - عکس یادگاری، خروج از انزوا و تعویق تحریم‌ها - را محقق کرد.

اسـکای نیوز با تیتر «ترامپ تحقیر شد»، نشست را به سود کامل پوتین دانست.

نیویورک‌تایمز هشدار داد ممکن است توافق‌های پنهان درباره اوکراین یا تحریم‌ها صورت گرفته باشد.

لوموند واکنش پاریس را بازتاب داد که نشست آلاسکا را «ضربه به وحدت غرب» توصیف کرده است.

اندیشکده‌هایی چون بروکینگز، کارنگی و رند کورپوریشن نیز هشدار دادند عدم حصول توافق روشن می‌تواند به تشدید جنگ در اوکراین یا حتی گسترش دامنه آن به مناطق دیگری همچون مولداوی بینجامد.

■ دستاوردها و ناکامی‌ها

دسـتاورد روسـیه: خـروج از انـزوای دیپلماتیک، نمایش صحنه‌های نمادین در خاک آمریکا و تثبیت تصویر «قدرت برابر» با واشنگتن.

دستاورد آمریکا: امکان ارائه تصویر ترامپ به عنوان «میانجی صلح» در سیاست داخلی و نمایش تمایل به مذاکره.

ناکامی مشترک: فقدان نقشه عملی، عدم دستیابی به آتش‌بس در اوکراین، کوتاه بودن زمان نشست و لغو ناهار کاری که نشانه‌ای از اختلافات عمیق تلقی شد.

■ عکس یادگاری به جای صلح

نشسـت آلاسـکا با تمام نمادهای پرزرق‌وبرقـش - از پرواز بمب‌افکن‌ها تا دسـت دادن روی فرش قرمز - در نهایت بیش از آنکه «آغاز صلح» باشـد، به «جنگ روایت‌ها» در رسـانه‌ها و پایتخت‌ها منتهی شد. پوتین با آرامشِ سردِ همیشگی، اهداف نمادین خود را محقق ساخت و ترامپ با لحنی مثبت اما دست خالی به واشـنگتن بازگشت. تا زمانی که توپخانه‌ها در اوکراین خاموش نشود و توافقی مکتوب و اجرایی به امضا نرسد، نشست آلاسـکا چیزی بیش از یک قاب تصویری در تاریخ دیپلماسی نخواهد بود: سلام گرم با پایان سرد.

[نشست آلاسکا در آیینه تحلیل اندیشکده‌های جهان]

نشست آلاسکا میان «دونالد ترامپ» و «ولادیمیر پوتین» نه‌تنها توجه سیاستمداران و رسانه‌ها را جلب کرد، بلکه اندیشکده‌ها و مطبوعات بین‌المللی را نیز به ارزیابی پیامدها و پشت پرده‌های آن واداشت. هر یک از این مراکز، با نگاه خاص خود، ابعاد ژئوپلیتیک، امنیتی و نمادین این دیدار را بررسـی کردند؛ از هشـدار درباره توافق‌های پنهان و تضعیف اوکراین گرفته تا نگرانی از فروپاشی نظم لیبرال جهانی و گسترش جنگ به سایر مناطق اروپا. در ادامه، مهم‌ترین تحلیل‌ها و واکنش‌های اندیشکده‌ها و رسانه‌های برجسته جهان درباره این نشست را مرور می‌کنیم.

■ شـورای روابـط خارجی آمریـکا (CFR)؛ هشـدار درباره توافق‌های پنهان

اندیشـکده CFR در گزارشی تحلیلی هشدار داد احتمال دارد ترامپ و پوتین در نشست آلاسکا به توافق‌های غیرعلنی درباره تقسـیم مناطق نفوذ در اوکراین رسـیده باشند. در این گـزارش، غیبت «کیت کلوگ» نماینـده ویژه اوکراین در تیم آمریکا، نشانه‌ای از بی‌اعتنایی آشکار واشنگتن به منافع کی‌یف ارزیابی شده است.

■ اکونومیست؛ انتخاب آلاسکا و پیام‌های ژئوپلیتیک

مجله اکونومیسـت با تأکید بر نمادین بودن محل نشست (آلاسـکا به عنوان نقطه تلاقی ژئوپلیتیک روسـیه و آمریکا) استدلال کرده این انتخاب قرار بود نمایشگر «تعادل قدرت» باشد. با این حال، کوتاه شدن مدت مذاکرات از ۷ به ۳ ساعت و فقدان بیانیه مشترک پایانی، این دیدار را از نظر عملی شکست‌خورده توصیف می‌کند.

■ مؤسسه کارنگی برای صلح بین‌المللی؛ بازی دیپلماتیک پوتین

تحلیل کارنگی نشـان می‌دهد پوتین با پیشنهاد برگزاری نشسـت بعد در مسکو، ترامپ را در موقعیتی منفعل قرار داد. این موسسه همچنین به سنت‌شکنی پوتین، یعنی استفاده از خودروی ترامپ به جای خودروی اختصاصی خود، اشاره کرده و آن را تاکتیکی برای نمایش حسن‌نیت ظاهری دانسته است.

■ بنیاد مارشال آلمان؛ واکنش دوگانه ناتو

این اندیشکده آلمانی به تضاد مواضع ناتو پرداخته است: از یک سو، حضور ژنرال گرینکویچ (فرمانده ناتو در اروپا) در تیم آمریکایی نشانه اهمیت راهبردی نشست قلمداد می‌شود اما از سوی دیگر، غیبت نماینده اوکراین تردیدها درباره میزان تعهد واقعی غرب به کی‌یف را افزایش داده است.

■ گاردین؛ ترامپ و ریسک‌پذیری برای جایزه صلح نوبل

روزنامه گاردین با اشاره به سخنان هیلاری کلینتون – که گفته بود در صورت موفقیت ترامپ در صلح اوکراین او شایسته جایزه نوبل خواهد بود – نشست آلاسکا را اقدامی نمایشی برای تقویت جایگاه داخلی ترامپ ارزیابی می‌کند. گاردین همچنین از ابهام‌گویی عمدی ترامپ درباره نتایج مذاکرات بشدت انتقاد کرده است.

■ مؤسسه بروکینگز؛ پیامدهای امنیتی برای غرب

بروکینگز هشدار داده ناکامی در رسیدن به توافق در آلاسکا می‌تواند به گسترش جنگ اوکراین به سایر نقاط اروپا بینجامد. این اندیشـکده همچنین اظهارات ترامپ درباره «توقف برنامه هسـته‌ای ایران» را نوعی انحراف از دسـتورکار اصلی نشست دانسته است.

■ مؤسسـه مطالعات استراتژیک بین‌المللی (IISS)؛ احتمال تشدید جنگ اوکراین

تحلیل نظامی IISS نشان می‌دهد نرسیدن به توافق روشن در آلاسکا می‌تواند به تشدید جنگ اوکراین منجر شود. به باور این موسسه، پوتین با نمایش قدرت در این نشست، خود را در موقعیتی قوی‌تر برای فشار بیشتر بر کی‌یف قرار داده است، بویژه اگر احسـاس کند غرب دچار اختلاف و تفرقه شده. همچنین عدم حضور زلنسکی در مذاکرات، پیامی خطرناک برای اوکراین محسوب می‌شود.

■ پلیتیکو؛ نقش مرموز مارکو روبیو

پلیتیکو گزارش داد مارکو روبیو، وزیر خارجه آمریکا پشت پرده مذاکرات نقشـی کلیدی ایفا کرده اسـت. به گفته منابع نزدیک به کاخ سـفید، روبیو پیش از نشست، پیشنهاد مبادله سرزمینی بین روسیه و اوکراین را مطرح کرده بود؛ پیشنهادی که با مخالفت اروپا و کی‌یف روبه‌رو شد و نشان داد تیم ترامپ احتمالاً به دنبال مصالحه‌ای یکجانبه است.

■ لوموند؛ خشم پاریس از حاشیه‌نشینی اروپا

روزنامه لوموند واکنش تند مقامات فرانسوی را برجسته کرده و نوشته است پاریس این نشست را «ضربه‌ای به وحدت غرب» می‌داند. فرانسوی‌ها معتقدند حذف اروپا و اوکراین از مذاکرات، مشروعیت هر توافق احتمالی را زیر سؤال می‌برد. امانوئل مکرون نیز در سخنانی غیرمستقیم، ترامپ را از «تک‌روی» برحذر داشت.

■ رند؛ سناریوهای بحرانی برای ناتو

رند ۳ سناریو را برای آینده روابط روسیه و ناتو ترسیم کرده اسـت؛ سناریوی خوشـبینانه: توافق موقت بر سر آتش‌بس و کاهش سـطح تنش‌ها، بدون حل ریشـه‌ای بحران. سناریوی محتمل: تداوم جنگ اوکراین با شدت کمتر، همراه با تشدید رقابت روسیه و ناتو در قطب شمال. سناریوی بدبینانه: شکست کامل مذاکرات و گسترش دامنه درگیری به مولداوی یا دیگر مناطق تحت نفوذ روسیه.

■ فارن افرز؛ تهدید نظم لیبرال بین‌المللی

فارن افرز هشدار می‌دهد این نشست ممکن است به تضعیف بیشتر نظم مبتنی بر قواعد بین‌المللی منجر شود. اگر آمریکا و روسیه بدون مشورت با متحدان غربی به توافقی برسند، این روند می‌تواند الگویی برای حل‌وفصل بحران‌ها بر اسـاس «سیاست قدرت» شود و نقش نهادهای چندجانبه چون سازمان ملل را بیش از پیش کمرنگ کند.

اشغال غزه؛ جهنم رژیم صهیونیستی

رضا رحمتی

دولت صهیونیستی با تصویب طرح تصرف شـهر غزه، گامی دیگر در راستای تشدید بحران در منطقه برداشت. این اقدام که بلافاصلـه پـس از اظهـارات بنیامین نتانیاهو درباره کنترل نظامی کامل بر نوار غزه انجام شد، نگرانی‌های بین‌المللی را درباره تشـدید درگیری‌ها و نقض حقوق بشر در فلسطین افزایش داده اسـت. جامعه جهانی بویژه سازمان‌های حقوق بشری و کشورهای طرفدار صلح، بارها نسبت به سیاست‌های توسـعه‌طلبانه و اشغالگرانه رژیم هشدار داده‌اند. تصرف غزه نه‌تنها به بحران انسانی که هم اینک نیز خود بحرانی عمیق در این منطقه اسـت دامن می‌زند، بلکه احتمال گسـترش درگیری‌ها و بی‌ثباتی در غرب آسـیا را نیز افزایش می‌دهد. حمایت بی‌قیدوشرط قدرت‌های جهان از رژیم، به ادامه این روند خطرناک کمک کرده است. در مقابل، مقاومت فلسطینیان و تلاش‌های دیپلماتیک کشورهای منطقه برای متوقف کردن اشغال و خشونت، همچنان ادامه دارد. اقدام جدید رژیم نه‌تنها با محکومیت سیاسی - بین‌المللی مواجه می‌شود، بلکه فشارها برای توقف فوری آن افزایش خواهد یافت؛ موضوعی که سبب تاییـد راه‌حل پایـدار برای بحران فلسـطین، یعنی خاتمه اشغالگری و احقاق حقوق قانونی مردم فلسطین، از جمله حق تعیین سرنوشت و تشکیل کشور مستقل فلسطین به مرکزیت قدس شریف در گستره بین‌المللی خواهد شد. فضای بین‌المللی هم اینک نیز با رویکردهای رژیم شدیدا مخالف است. به نظر می‌رسد تلاش صهیونیست‌ها برای برای عملی کردن طرح کابینه امنیتی‌اش مبنی بر اشغال غزه، موج بعدی شناسایی فلسطین در سازمان ملل متحد را رقم خواهد زد.

■ پیامدهای اشغال غزه

تصویب طرح تصرف شـهر غزه توسط کابینه امنیتی - سیاسی رژیم، آن هم تنها چند ساعت پس از اعلام رسمی نتانیاهو مبنی بر کنترل کامل نظامی نوار غزه، چند نکته مهم را نشان می‌دهد.

تثبیت استراتژی جنگ فرسایشی: به نظر می‌رسد رژیم در پی آن است با اشغال مستقیم و فیزیکی مراکز شهری، کنترل امنیتی را به سطحی برساند که حضور حماس یا سایر گروه‌های مسلح را به حداقل برساند و مانع بازسازی قدرت آنها شود.

سیگنال داخلی و خارجی: تصویب سریع طرح، پیام قاطعیت به جامعه صهیونیست‌ها، نیز بازیگران خارجی، بویژه آمریکا و کشورهای عرب می‌فرستد مبنی بر اینکه دولت نتانیاهو قصد عقب‌نشینی از اهداف نظامی خود را ندارد.

تغییر فاز عملیات: این تصمیم نشان می‌دهد عملیات رژیم از فاز حملات هوایی و محاصره به فاز تسلط میدانی و اداره مستقیم مناطق منتقل شده است. چنین تغییری معمولاً با افزایش هزینه‌های نظامی، تلفات و فشار بین‌المللی همراه است.

پیامدهای انسانی و دیپلماتیک: تصرف یک شهر پرجمعیت (۲٫۵ میلیون نفری) مانند غزه می‌تواند موج جدیدی از بحران انسانی، جابه‌جایی اجباری و فشارهای حقوق بشری بر رژیم ایجاد و موقعیت رژیم اشغالگر را در سازمان‌های بین‌المللی دشوارتر کند.

■ اهداف استراتژیک رژیم

اهداف استراتژیک صهیونیست‌ها از تصویب طرح تصرف شهر غزه و اعلام کنترل کامل نظامی بر کل نوار غزه را می‌توان در چند محور اصلی دسته‌بندی کرد:

نخسـت- حذف ظرفیت نظامی حماس و گروه‌های مسلح: به نظر می‌رسـد هدف فوری رژیم، نابودی زیرسـاخت‌های فرماندهی، تونل‌ها و توان عملیاتی حماس است. علاوه بر این اشغال مستقیم مراکز شهری مانند غزه، امکان مانور و تجدید قوا را از گروه‌های مقاومت می‌گیرد. تل‌آویو می‌خواهد چرخه درگیری‌های چند سـاله با حماس را با یک ضربه سخت و طولانی در عرصه زمینی متوقف کند.

دوم- ایجاد بازدارندگی منطقه‌ای: رژیم با اشغال غزه - ورود زمینی به غزه- به دنبال فرسـتادن پیـام به حزب‌الله، ایران و دیگر بازیگران محور مقاومت اسـت. علاوه بر این به نظر می‌رسد ایجاد یک «نمونه بازدارنده» که نشان دهد حمله یا فشار به رژیم می‌تواند منجر به اشغال کامل و طولانی‌مدت مناطق تحت کنترل طرف مقابل شود نیز از اهداف استراتژیک تل‌آویو محسوب می‌شود، بویژه که یکی از مهم‌ترین مسائلی که اسرائیل همواره در تاریخ خود از آن رنج دیده است، دفاع زمینی در برابر تهدید زمینی بوده است.

سوم- مهار فشار داخلی و حفظ جایگاه سیاسی نتانیاهو: هیچ طرحی در شرایط فعلی اسرائیل را نباید بدون توجه به جایگاه متزلزل نخست‌وزیر رژیم در نظر گرفت و تحلیل کرد. جامعه صهیونیستی پس از حملات ۷ اکتبر شوک امنیتی بزرگی را تجربه کرد و فشار زیادی بر دولت برای نشان دادن قاطعیت وجود دارد. نتانیاهو با این اقدام، خود را به عنوان رهبری قوی و مصمم معرفی می‌کند و سعی دارد ائتلاف شکننده حاکم را حفظ کند.

چهارم- تغییر معادلات امنیتی نوار غزه به نفع رژیم: به نظر می‌رسـد ایجاد مناطق حائل بین غزه و مرزهای رژیم برای جلوگیری از نفوذ مجدد حماس، از جمله اهداف اسـرائیل برای اشغال غزه باشد. همچنین کنترل فیزیکی گذرگاه‌های مرزی برای مدیریت ورود کالا و افراد، بویژه سلاح و نیروهای شبه‌نظامی و کنترل شدید رفت و آمد و ورود و خروج اقلام و کالاها نیز از جمله مواردی است که رژیم به دنبال آن است.

پنجم- تأثیرگذاری بر روند سیاسی آینده غزه: کابینه امنیتی - سیاسی رژیم تصور می‌کند با تصرف شهر غزه می‌تواند در تعیین ساختارِ سیاسی و امنیتی پساحماس نقش مستقیم ایفا کند و احتمالاً هدف این است هرگونه مدیریت آینده غزه یا توسط نیروهای مورد تأیید اسرائیل یا تحت نظارت بین‌المللی ولی با شروط امنیتی تل‌آویو انجام شود.

ششـم - بازی در زمیـن مذاکرات بین‌المللی: در شـرایط مذاکرات بین اسرائیل و حماس، به دست آوردن دست برتر در میدان نظامی می‌تواند نقش مذاکراتی را نیز تعیین و تعریف کند. اسرائیل با پیشروی میدانی، دست بالاتری در هر مذاکره آتی (با آمریکا، کشورهای عرب یا سازمان ملل) خواهد داشت. کنترل زمینی شهر غزه به عنوان اهرم فشار در تبادل اسرا و مذاکرات امنیتی استفاده می‌شود.

■ پیامدها برای ایران

تصمیم اسرائیل برای اشغال کامل غزه می‌تواند پیامدهای مهمی برای ایران و تحولات منطقه داشته باشد. برخی از این پیامدها عبارت است از:

تشدید تنش‌های امنیتی و نظامی: اقدام مخاطره‌آمیز رژیم، احتمـال افزایش درگیری‌ها بین ایران و اسـرائیل، از جمله حملات احتمالی گروه‌های مقاومت مانند حماس و حزب‌الله به مواضع رژیم را افزایش خواهد داد. همچنین این اقدام، خطر گسترش جنگ به جبهه‌های دیگر مانند جنوب لبنان یا سوریه را که می‌تواند منجر به درگیری مستقیم‌تر جبهه مقاومت و اسرائیل شود نیز افزایش خواهد داد.

تقویت گفتمـان مقاومت در منطقه: این اقدام مخاطره‌آمیز در عین حال می‌تواند زمینه‌های تقویت گفتمان مقاومت در منطقه در برابر اشـغالگری را افزایش دهد. چنین وضعیتی، فرصتی برای تشدید فضای ضداسرائیلی است و جایگاه مقاومت مسلحانه را تقویت خواهد کرد. همچنین افزایش محبوبیت گفتمان مقاومت در میان مردم منطقه، در شـرایط تشدید خشونت‌ها در غزه ادامه خواهد یافت.

تأثیر بر روابط ایران و کشورهای عرب: برخی کشورهای عرب ممکن است موضع سخت‌تری نسبت به اسرائیل بگیرند و آن را بـه حمایت از بی‌ثباتی در منطقه متهم کنند. در مقابل، برخی دیگر از دولت‌ها و جنبش‌های مردمی ممکن است به ایران نزدیک‌تر شوند و خواستار همکاری بیشتر علیه اسرائیل شوند. این موضوع با توجه به نقش اخیر ایران در زدن ضربات محکم به اسرائیل می‌تواند ایران را به عنوان یک بازیگر کلیدی در معادلات امنیتی غرب آسیا مطرح کند و احتمالا منجر به افزایش نفوذ ایران در میان گروه‌های فلسطینی و جریان‌های ضداسرائیلی منطقه شود.

تحلیل پیامدهای مختلف چنین اقدامی، تصویری مبهم و پرتنش را برای منطقه و موجودیت رژیم صهیونی نشـان می‌دهد. باید دید با توجه به اینکه رژیم تصمیم خود را برای اشغال کامل نوار غزه اعلام کرده است، آیا نتانیاهو می‌تواند از جهنم خودساخته جنایت و نسل‌کشی و اشغال رهایی یابد؟

دور دنیا

آغاز رزمایش استرالیا و فیلیپین

استرالیا و فیلیپین بزرگ‌ترین رزمایش خود را که ۱۵ روز به درازا می‌انجامد و در آن از گلوله‌های جنگی استفاده می‌شود، در نزدیکی آب‌های مورد مناقشه دریای جنوبی چین آغاز کردند. این رزمایش تحت نام «آلون» (Alon) که در زبان فیلیپینی به معنای «موج» است، از روز گذشته بـه وقت محلـی با حضور ۳ هـزار و ۶۰۰ نفر از کارکنان نیروهای نظامی آغاز شـد. در این رزمایش موشـک‌های هدایت‌شـونده نصب روی رزمناوهـا، جنگنده‌های «اف ۱۸»، هواپیمای «سی ۱۳۰» ترابری حمل نیرو و تجهیزات نظامی، موشـک‌های ضد تانک «جاوالین» (Javalin) و تک‌تیراندازها حضور دارند. به این رزمایش که قرار است تا ۷ شهریور برابر با ۲۹ آگوست ادامه یابد، کشورهایی چون کانادا، ژاپن، آمریکا، اندونزی، ژاپن و نیوزیلند به عنوان ناظر ملحق خواهند شد.

دریاسالار «جاستین جونز» (Justin Jones)، معاون نیروی دریایی استرالیا، درباره برگزاری این رزمایش مشترک در مجاورت آب‌های مورد مناقشه با چین در بیانیه‌ای مدعی شـد: برگزاری این رزمایش نشان‌دهنده تعهد استرالیا به همکاری با شرکای خود جهت اطمینان از حفظ [امنیت] منطقه‌ای است که در آن حاکمیت کشورها حفظ و قوانین بین‌المللی رعایت می‌شود. وی افزود: این رزمایش‌ها فرصتی است برای تمام ما تا نحوه همکاری و واکنش به چالش‌های امنیتی مشترک و همچنین اعمال و اعزام نیرو در مناطق دور در حوزه هند و اقیانوس آرام را تمرین کنیم.

■■■

ترامپ:

در دوره من به تایوان حمله نمی‌شود

دونالد ترامپ در مصاحبه با شبکه خبری فاکس‌نیوز در آستانه دیدارش با ولادیمیر پوتین رئیس‌جمهوری روسیه درباره اوکراین، اظهار داشت همتای چینی‌اش به او گفته است «خیلی صبور هستم و چین نیز بسیار صبور است». ترامپ روز جمعه در مصاحبه با شبکه خبری فاکس‌نیوز گفت: باور ندارم تا وقتی من اینجا [رئیس جمهوری] هستم اتفاقی رخ دهد. خواهیم دید. رئیس‌جمهوری آمریکا افزود: شی به من گفت تا وقتی شما رئیس‌جمهوری هستید، چنین اقدامی (حمله به تایوان) انجام نخواهد شد. گاردین نوشت: سفارت چین در واشنگتن از پاسخگویی فوری به درخواست برای اظهارنظر در این زمینه خودداری کرد. ترامپ و شی جین پینگ ماه ژوئن (خرداد) نخسـتین تماس تلفنی را در دوره دوم ریاست جمهوری ترامپ برقرار کردند. ترامپ همچنین ماه آوریل (فروردین) مدعی شد شی با او تماس گرفتـه اما از اعلام زمان این تماس تلفنی خودداری کرد. چین، تایوان را بخشی از قلمرو خود قلمداد می‌کند و وعده «اتحاد دوباره» با این جزیره را حتی اگر مجبور به استفاده از قوه قهریه شود، داده است. تایوان بشدت به ادعای حاکمیتی چین اعتراض دارد. به رغم اینکه واشنگتن تامین‌کننده اصلی سـلاح تایوان و حامی بین‌المللی آن است، این کشور نیز مانند بیشتر کشورها فاقد روابط دیپلماتیک رسمی با این جزیره است. پیشتر فرانسوا وو، معاون وزیر خارجه تایوان ادعا کرده بود پکن برای حمله به این جزیره خودمختار آماده شده است. وی در مصاحبه با شبکه اسکای‌نیوز اظهار داشت تایوان به تنهایی نخواهد توانست در مقابل چین ایستادگی کند. این امکان‌پذیر نخواهد بود. چین بسیار بزرگ است.

ماه گذشته ارتش تایوان در جریان رزمایش بزرگ «هان کوآنگ»، سـامانه‌های موشـکی هایمارز (HIMARS) ساخت آمریکا را برای نخستین بار در این جزیره در سطح گسـترده مستقر کرد؛ اقدامی که با هدف تقویت آمادگی دفاعی برابر تهدیدهای ادعایی چین انجام شـد. چین که تایوان را بخشـی جدایی‌ناپذیر از قلمرو خود می‌داند، در واکنش به این رزمایش آن را «نمایشی بی‌ارزش» خواند. وزارت خارجـه چین نیز مخالفت خود با همکاری نظامی آمریکا و تایوان را «قاطع و همیشگی» اعلام کرد. تایوان در سال‌های اخیر بارها از رزمایش‌ها و گشت‌های نظامی مکرر چین در اطراف این جزیره شـکایت کرده است و از زمان روی کار آمدن «ویلیام لای چینگ ته» رئیس این جزیره از سال گذشته، پکن تاکنون ۳ دور بزرگ از رزمایش‌های جنگی را برگزار کرده است.

■■■

مرگ بیش از ۳۰۰ نفر بر اثر سیل پاکستان

مقام‌های محلی پاکستان روز شنبه اعلام کردند شمار قربانیان بارندگی‌های شـدید و سیلاب‌ها در این کشور از ۳۰۰ نفر فراتر رفت. در هفته‌های اخیر بارش‌های موسمی بیش از حد معمول جاده‌ها و ساختمان‌ها در مناطق مختلف پاکستان را ویران کرده و صدها نفر را به کام مرگ کشانده اسـت. به گفته سـازمان ملی مدیریت بحران پاکستان، بیشـترین تلفات با ۲۱۱ نفر در استان کوهستانی «خیبر پختونخوا» ثبت شـده است. همچنین ۹ نفر در کشمیر تحت کنترل پاکستان و ۵ نفر در منطقه گلگت - بلتستان جان باخته‌اند. بیشتر قربانیان بر اثر سیلاب‌های ناگهانی و فرو ریختن خانه‌ها جان خود را از دست داده‌اند. تاکنون ۲۱ نفر هم زخمی شده‌اند. سازمان هواشناسی پاکستان برای شمال غرب آن کشور هشدار بارش سنگین صادر کرده و از مردم خواسته است اقدامات احتیاطی را رعایت کنند. روز جمعه نیز یک بالگرد حامل کمک‌های امدادی در منطقه باجور که بر اثر بارش شدید آسیب دیده بود، سقوط کرد و ۵ خدمه آن از جمله ۲ خلبان جان باختند. دولت محلی، مناطق کوهستانی بونر، باجور، سوات، شانگلا، مانسهره و باتگرام را «مناطق آسیب‌دیده از بحران» اعلام کرده است. به گفته سازمان امداد استان، حدود ۲ هزار نیروی امدادی در ۹ منطقه آسـیب‌دیده مشـغول بیرون آوردن اجساد از زیر آوار و اجرای عملیات امدادرسـانی هسـتند. «بلال احمد فایزی» سخنگوی سازمان امداد خیبر پختونخوا، به خبرگزاری فرانسه گفت: «بارش‌های شدید، رانش زمین در برخی مناطق و تخریب جاده‌ها، انتقال کمک‌ها بویژه جابه‌جایی ماشین‌آلات سنگین و آمبولانس‌ها را با مشکل جدی روبه‌رو کرده است». او افزود: «با توجه به بسته بودن راه‌ها، نیروهای امدادی ناچارند برای رسـیدن به مناطق دورافتاده پیاده حرکت کنند». به گفته او: «امدادگران تلاش می‌کنند بازماندگان را از مکان‌های آسیب‌دیده خارج کنند اما بسیاری از مردم به دلیل از دست دادن بستگان یا گرفتار شدن عزیزان‌شان زیر آوار حاضر به ترک منطقه نیستند».